

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-2001/22-S

Název	Základní škola Slaný, příspěvková organizace
Sídlo	Palackého 570, 274 01 Slaný
E-mail	skola@zs-palackeho.cz
IČO	61 894 630
Identifikátor	600 021 572
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Vladimíra Mašková
Zřizovatel	Středočeský kraj
Inspekční činnost na místě	Palackého 570, Slaný
Termín inspekční činnosti	17. – 18. a 20. října 2022

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků základního a zájmového vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů (dále „ŠVP“), jejich naplňování a souladu s právními předpisy a s příslušnými rámcovými vzdělávacími programy (dále „RVP“) podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Příspěvková organizace (dále „škola“) je zřízena podle § 16 odst. 9 školského zákona a vzdělává žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (dále „SVP“). Vykonává činnost základní školy (dále „ZŠ“) a školní družiny.

Ke dni inspekce se v ZŠ s nejvyšším povoleným počtem 190 žáků v šesti třídách vzdělávalo podle minimálních výstupů RVP pro základní vzdělávání 49 žáků, z toho dva podle individuálního vzdělávacího plánu (dále „IVP“). Ve třech třídách oboru vzdělání Základní škola speciální (dále „ZŠS“) se podle RVP ZŠS I. díl vzdělávalo 15 žáků, z nich tři podle IVP, a šest žáků se vzdělávalo podle RVP ZŠS II. díl. Dva žáci ZŠS mají odlišný mateřský jazyk (dále „OMJ“). Od minulé inspekční činnosti počet žáků ZŠ mírně stoupl. V jedné přípravné třídě se vzdělávalo devět dětí. Školní družina poskytuje služby maximálnímu povolenému počtu 24 žáků. Specifikem školy je vysoký počet dojíždějících žáků, dále přibližně šestinu žáků tvoří děti z nedalekého dětského domova.

ŠVP ZŠ jsou zpracovány v souladu se specifiky žáků a vhodně na ně navazuje ŠVP školní družiny.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy (dále „ředitelka“) zastává funkci jedenáctým rokem. Na základě analýzy má zpracovanou dvouletou koncepci rozvoje školy, kterou systematicky rozvíjí roční plán školy. Záměry na podporu vytváření příznivého klimatu školy se ředitelce daří naplňovat. Na řízení školy se převážně vhodně podílí vedoucí vychovatelka školní družiny a metodická sdružení, která kvalitně zajišťují především organizaci projektové činnosti školy. Řízení, zejména kontrolní činnost, negativně ovlivňuje kumulace funkcí ředitelky, která ve škole působí také jako koordinátorka informačních a komunikačních technologií a jako členka školního poradenského pracoviště zajišťuje spolupráci školy se školskými poradenskými zařízeními (dále „ŠPZ“). Hospitační činnost ředitelky slouží zejména k ověření využívání výpočetní techniky ve vyučování a vzájemného hodnocení a sebehodnocení žáků. Opatření k odstranění nedostatků zjištěných při předchozí inspekční činnosti byla přijata s nižší účinností, přetrvávají některé nedostatky v průběhu vzdělávání. Nedostatek byl shledán v neúplném slovním hodnocení žáků na vysvědčení a v rozhodnutí o individuálním vzdělávání.

Ze 16 učitelů sedm nespĺňuje odbornou kvalifikaci, čtyři z nich pro její získání studují. Od minulé inspekční činnosti vzrostl počet nekvalifikovaných učitelů. Další vzdělávání pedagogů bylo v loňském roce zaměřeno zejména na rozšíření dovedností při práci s digitálními technologiemi, rozpoznání osobnosti žáka a zážitkovou pedagogiku. Chybělo vzdělávání zaměřené na formativní hodnocení a komunikaci se zákonnými zástupci.

Pedagogický tým účinně doplňuje osm kvalifikovaných asistentek pedagoga a čtyři vychovatelky školní družiny, dvě bez odborné kvalifikace. Snahu o získání kvalifikovaných pedagogů škola prokázala. Školní poradenské pracoviště tvoří kromě ředitelky nekvalifikovaná výchovná poradkyně a metodička prevence, která specializační studium absolvovala.

Třetím rokem poskytuje ředitelka začínajícím a nekvalifikovaným pedagogům možnost při tandemové výuce spolupracovat se zkušenými kolegy. Její využití usnadňuje individuální dopomoc žákům s překonáváním vzdělávacích obtíží, což se ve sledované výuce převážně dařilo.

Prostory školy jsou esteticky upravené, zvyšují efektivitu poskytovaného vzdělávání. Dobrá je vybavenost tříd názornými i kompenzačními pomůckami. Prostorové uspořádání jednotlivých tříd je dobře promyšleno s ohledem na potřeby žáků, ve třídách jsou zřízeny relaxační koutky, škola disponuje také relaxační učebnou. Finanční prostředky školy byly vhodně využity na pořízení učebních pomůcek, na nákup tabletů a notebooků. Využívání

interaktivní techniky, jíž je vybavena většina učeben, se pozitivně odráží ve vzdělávání žáků i v práci pedagogů.

Systém prevence úrazů a bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků je funkční, děti, žáci i zaměstnanci jsou řádně seznamováni s nastavenými pravidly, herní a tělovýchovná zařízení prochází pravidelnými revizemi. Příčiny úrazů byly podrobeny rozboru s důrazem na prokazatelné dodržování stanovených preventivních opatření. Dohledy nad žáky byly v průběhu inspekční činnosti řádně vykonávány. Vstup do budovy školy je vhodně zabezpečen.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Ve sledované výuce byla patrná vzájemná funkční spolupráce učitelů s asistenty pedagoga či dalšími učiteli, z jejichž práce byla zřejmá znalost ŠVP žáků. I u nekvalifikovaných pedagogů byla výuka převážně dobře připravena. Činnosti se odehrávaly v klidné a respektující atmosféře, dětem a žákům byl poskytován pocit bezpečí a jistoty. Byli k práci vhodně motivováni a aktivizováni, hodiny měly spád.

Při výuce v ZŠ (obor vzdělání Základní škola) se většinou nevyskytovaly kázeňské problémy, tempo výuky respektovalo pracovní tempo žáků, přístup pedagogů k žákům byl empatický a respektující. Metody a formy práce byly většinou dobře zvolené. Převážně účelně učitelé střídali formy a metody práce. Požadavky kladené na žáky byly většinou přiměřené a srozumitelné. Bylo zaznamenáno zdařilé využívání pracovních listů. Učitelé si zajišťovali vhodnou průběžnou vazbu a dle ní vhodně upravovali pracovní tempo a dopomáhali s pochopením učiva. Proces učení žáků byl tak podporován důkladným upevňováním poznatků úvodním opakováním a srozumitelností výuky. Cíle hodin vycházely z očekávaných výstupů ŠVP, učitelé ale ne vždy zahrnuli do vyhodnocení splnění vzdělávacího cíle i žáky, včetně jejich sebehodnocení a vrstevnického hodnocení, což částečně přetrvává od minulého inspekčního hodnocení. Naopak výrazně více bylo v hodinách zaznamenáno využití digitální techniky jak u učitelů, tak i žáků, což přispívalo k názornosti výuky a podpoře individualizace pracovního tempa žáků. Žáci ji ale používali pouze pro procvičování znalostí, případně ke znázornění textu ke čtení, nikoli jako zdroj informací. V hodinách také chyběla podpora k diskusi a komunikaci mezi žáky a podněcování k souvislejšímu vyjadřování, učitelé se často spokojili pouze s jednoslovnou odpovědí.

Při sledované výuce českého jazyka byla zaznamenána žákům přiměřená podpora čtenářské gramotnosti. V hodině anglického jazyka byl vhodně kladen důraz na správnou výslovnost a praktické použití probrané látky. Výrazná aktivizace žáků a vysoké pracovní tempo byly podstatným znakem sledovaných hodin matematiky. Žáci byli správně vedeni k práci s pomůckami, byla patrná diferenciacce učiva podle stupně jeho zvládnutí a výborná práce s chybou. Při chemii byla dobrá podpora názornosti výuky praktickými příklady. Při výuce zeměpisu učitelka účelně uplatňovala postojové cíle a mezipředmětové vztahy a při dějepisu byl důraz kladen na upevňování poznatků důkladným opakováním.

Výuka v ZŠS se vyznačovala účinným individuálním přístupem učitelek i asistentek pedagoga k jednotlivým žákům. Část úkolů žáci plnili s účelným využitím prvků strukturovaného učení. V průběhu hodiny byly efektivně střídány činnosti tak, aby žáci neztráceli zájem a dokončovali zadané úkoly, byla jim umožněna relaxace a pohybové uvolnění. Velký důraz byl kladen na rozvoj verbální komunikace, využita byla alternativní a augmentativní komunikace a piktogramy. Byla patrná výrazná snaha o docílení maximálního možného pokroku žáků v jednotlivých oblastech vzdělávání.

Děti z přípravné třídy byly učitelkou i asistentkou pedagoga ve sledované výuce vhodně připravovány na povinnou školní docházku. V rámci probíraného tématu byly cíleně aktivizovány k vyjadřování vlastního názoru a k diskusi mezi sebou. Při kresebných činnostech jim byly vhodně kladeny otázky na znalost barev, zařazeny byly předmatematické dovednosti. Žákům však nebyl opravován chybný úchop psacího náčiní.

Ve sledovaném průběhu projektového dne, kterého se zúčastnili všichni žáci školy, učitelé formou her účelně rozvíjeli sociální kompetence žáků a uplatňovali mezipředmětové vztahy. Ve většinou heterogenních skupinách z hlediska věku žáků a stupně podpory žáci vhodně plnili úkoly buď samostatně, ve dvojici nebo ve skupině. Měsíční frekvence tematických projektových dnů svědčí o snaze školy vytvořit vstřícnou a přátelskou atmosféru s cílem motivovat žáky k pravidelné docházce do školy.

Činnost školní družiny byla vysoce individualizovaná dle aktuálního složení účastníků a zaměřená zejména na relaxační a volnočasové aktivity. Do činností byli vhodně zapojováni všichni žáci dle svých možností a schopností. Důraz byl kladen na vzájemnou toleranci a rozvoj přiměřené spolupráce.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Zákonní zástupci jsou o průběhu a výsledcích vzdělávání (písemné a ústní zkoušení) účelně informováni prostřednictvím záznamů v žákovských knížkách, třídních nebo individuálních schůzek. Škola nově začala ustupovat od hromadně organizovaných třídních schůzek k individuálně domluvaným, aby podpořila partnerský přístup zákonných zástupců v širší míře. Jejich návštěvnost tak stoupla. Vzdělávací pokrok dětí a žáků sleduje škola také prostřednictvím portfolií jejich prací. Výsledky se metodické orgány systematicky nezabývají, převažují většinou jen sumativní přehledy na čtvrtletních klasifikačních pedagogických radách, ze kterých nejsou zřejmá opatření ke zlepšení.

Většina žáků ZŠ prospívá. V oboru ZŠ v letech 2020/2021 a 2021/2022 mírně vzrostl počet žáků s vyznamenáním na cca čtvrtinu z celkového počtu. V oboru ZŠS je podíl žáků, kteří propívají s vyznamenáním, vyšší a činí stabilně průměrně dvě třetiny z celkového počtu.

Vliv na vyšší absenci některých žáků ZŠS má jejich zdravotní stav. U žáků oboru ZŠ se průměrná absence v roce 2021/2022 v porovnání s rokem 2020/2021 výrazně zhoršila a činila ve 2. pololetí 2022 průměrně 160 hodin na žáka. Vzrostla u většiny žáků, přičemž několikanásobně vyšší byla u žáků 7. a 9. ročníku. Průměrná neomluvená absence na žáka ve 2. pololetí 2020/2021 činila průměrně cca jednu hodinu na žáka. V následujícím školním roce výrazně stoupla na průměrných 20 hodin na žáka. Z analýzy dále vyplývá, že většina žáků, kteří prospívají s vyznamenáním, mají ve srovnání s ostatními žáky nižší absenci.

Dalším činitelem, který má vliv na vzdělávání žáků, je jejich migrace. Ve školním roce 2021/2022 byly časté případy, kdy nově zařazení žáci opět v průběhu roku odešli. Adaptace nově přichozích žáků probíhá individuálně, škola nemá stanoven systematický adaptační proces např. v rámci strategie předcházení školní neúspěšnosti.

O tom, že je tato strategie účinná jen z části, svědčí fakt, že v roce 2021/2022 se cca u poloviny žáků oboru vzdělání ZŠ zhoršil prospěch na konci roku ve srovnání s jeho prvním pololetím. Mezi problémové předměty patřily český jazyk a literatura, vlastivěda a přírodověda. Vzhledem k prospěchu žáků je proto potřeba výsledky vyhodnocovat a přijímat účinná opatření.

Školní poradenské pracoviště spolupracuje se ŠPZ zejména při přijímání žáků do školy a při potřebě nového posouzení SVP žáků. Škola žákům poskytuje doporučenou podporu, podpůrná opatření jsou vyhodnocována většinou při návštěvě pracovníka ŠPZ ve škole.

Preventivní aktivity jsou realizovány s různou mírou efektivit. Mezi nejzávažnější problémy patří skryté záškoláctví a vysoká absence některých žáků, částečně neomluvená. Na řešení docházky škola spolupracuje s orgánem sociálně právní ochrany dětí. S cílem reagovat na dopady z předloňské distanční výuky se věnovala škola doučování. Bylo však ojedinělé a většinou nesystematické a vzhledem k výsledkům žáků nevedlo k jejich zásadnímu zlepšení.

Výchovná opatření pro motivaci pozitivního sociálního chování žáků škola nevyužívá v širší míře, loni ocenila žáky za snahu a za umístění ve výtvarné soutěži. Vhodným nástrojem pro učitele jsou pro sledování dosažených výstupů ročníkové testy v matematice, českém jazyce a literatuře a anglickém jazyce.

Mezipředmětové vztahy a průřezová témata škola správně rozvíjí v rozsáhlé projektové činnosti. Praktickým příkladem environmentálního vzdělávání zakotveného v ŠVP je zdařilá motivace žáků ke třídění odpadů a sběru druhotných surovin. Zdravý životní styl podporuje zapojení do projektů, jejichž cílem je zlepšení stravovacích návyků žáků. O nadání některých žáků svědčí jejich žákovské práce na chodbách a ve třídách.

Spolupráce školy s dalšími partnery byla výrazně ovlivněna pandemií covid-19. K obnovení předchozího zapojení školy do různých soutěží a akcí dosud plně nedošlo.

Možnosti externího testování škola nevyužívá. Příležitostí ke zlepšení je navázání spolupráce se zařízením podobného typu s možností realizace vnější evaluace činnosti školy.

V oblasti kariérního poradenství výchovná poradkyně realizuje dílčí akce a informuje o vzdělávací nabídce zákonné zástupce. Negativním trendem je, že v ZŠ jsou každoročně evidováni žáci, kterým se nedaří získat základní vzdělání (loni nezískali základní vzdělání pouze žáci z dětského domova). Škola nabízí žákům pokračování v základním vzdělávání k umožnění získání základního vzdělání, v letošním školním roce plní 10. rok školní docházky dva žáci. Podíl žáků oboru ZŠ, kteří si nepodají přihlášku na střední školu, vzrůstá. O úspěších svých absolventů nemá škola systematický přehled. Oblast kariérního poradenství proto vyžaduje zlepšení.

Hodnocení účastníků zájmového vzdělávání probíhá individuálně rozbořením výstupů jejich prací, které jsou prezentovány v prostorách školy, kde přispívají ke kultivaci žáků a zvyšují jejich motivaci k učení.

Závěry

Vývoj školy

- Opatření k odstranění nedostatků zjištěných při předchozí inspekční činnosti byla přijata s nižší účinností,
- zlepšilo se materiální vybavení školy a využívání prostředků informačních technologií ve výuce,
- byla zavedena tandemová výuka.

Silné stránky

- Rozsáhlá projektová činnost účelně rozvíjí sociální kompetence žáků,

- uplatňování cílevědomé individualizace činností vzhledem k možnostem žáků základní školy speciální pozitivně ovlivňuje jejich výsledky vzdělávání, rovněž tak efektivní spolupráce učitelů s asistenty pedagoga,
- estetické a upravené prostředí školy přispívá ke kultivaci osobnosti dětí i žáků a pozitivně ovlivňuje výchovně vzdělávací proces.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Činnost školního poradenského pracoviště není dostatečně efektivní, zejména v oblasti kariérního poradenství a předcházení školní neúspěšnosti,
- žáci dosahují menší úspěšnosti v požadovaných výstupech v základním vzdělávání,
- vzájemné hodnocení a sebehodnocení žáků ve výuce je využíváno v menší míře,
- kontrolní systém je méně efektivní.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zefektivnit kontrolní systém vedení školy,
- zkvalitnit činnost školního poradenského pracoviště zejména v oblasti adaptace, vyhodnocování prospěchu žáků a kariérního poradenství,
- motivovat žáky k dosažení základního vzdělání a k pokračování vzdělávání ve středních školách,
- realizovat vnější evaluační činnost školy,
- k hodnocení vzdělávacích pokroků žáků využívat formativního hodnocení vzdělávacích pokroků žáků ve větší míře a více se zaměřit na sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků,
- další vzdělávání pedagogických pracovníků zaměřit na oblast kariérního poradenství, komunikaci se zákonnými zástupci a na formativní hodnocení.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina, čj. OŠMS/1088/2001, vydaná Středočeský, krajem dne 18. 6. 2001 včetně přílohy a dodatků č. 1 až 9
2. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení, stav k datu inspekce
3. Školní řád základní školy účinný od 1. září 2022 a vnitřní řád školní družiny účinný od 1. září 2018

4. ŠVP pro základní vzdělávání včetně ŠVP přípravné třídy s účinností od 1. září 2022, ŠVP pro ZŠS s účinností od 1. září 2010, ŠVP školní dužiny s účinností od 1. září 2022
5. Personální spisy pedagogických pracovníků – výběr (pracovní smlouvy, náplně práce, doklady o dosažené kvalifikaci)
6. Dokumentace k řízení a kontrole (plán kontrolní a hospitační činnosti, plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, záznamy z pedagogické rady), školní roky 2021/2022 a 2022/2023 k termínu inspekční činnosti
7. Dokumentace výchovného poradenství a prevence rizikového chování – školní rok 2021/2022 a 2022/2023 k termínu inspekční činnosti
8. Dokumentace ke vzdělávání (portfolia dětí a žáků, dokumentace k přijímání ke vzdělávání, třídní knihy, přehledy výchovně vzdělávací práce, rozvrhy vyučovacích hodin tříd a učitelů, vysvědčení), školní roky 2021/2022 a 2022/2023 ke dni inspekce
9. Matrika školy vedená k termínu inspekce (vzorek)
10. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2020/2021 a 2021/2022
11. Zápis z jednání s ředitelkou školy o skutečnostech zjištěných v průběhu inspekční činnosti z 20. října 2022
12. Účetní a hospodářská evidence za rok 2021 a k 30. září 2022
13. Dokumentace k bezpečnosti a ochraně zdraví včetně knihy úrazů, rozboru úrazovosti, revizí tělocvičného nářadí a herních prvků dětského hřiště, provozních řádů odborných učeben tělocvičny a posilovny, cvičné kuchyňky, kovodílny, dřevodílny a rozpisu dohledů
14. Inspekční zpráva, čj. ČŠIS-1103/17-S
15. Webové stránky školy <https://www.zs-palackeho.cz/>

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

PhDr. Marina Ulbertová, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Ing. Marcela Orthoberová, kontrolní pracovnice

Ing. Jana Diopová, školní inspektorka

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.